

En tidning från Blomfantast.se
NO. 4

Palettblad

ALLT DU BEHÖVER VETA

Blomfantast

VÄLKOMMEN TILL ETT NYTT NUMMER AV BLOMFANTAST MAGASIN

Om Blomfantast

Jag startade min blogg Blomfantast för att samla mitt växtnördande på ett och samma ställe. Jag hade upptäckt härligheten med växter och kände att jag spammade alla mina sociala kanaler med bilder på krukväxter. Det var kort sagt nödvändigt med en egen sida för att inte vännerna skulle tröttna.

Ganska snart så upptäckte jag att det fanns fler växtnördar där ute och att många av dem hittade till mig och min sida. Så himla roligt!

Mina små tidningar är tänkt som ett komplement till bloggen. Som ett slags faktablad där jag samlar ihop information som hör ihop på ett och samma ställe.

Mycket nöje!

Bodil "Blomfantast"

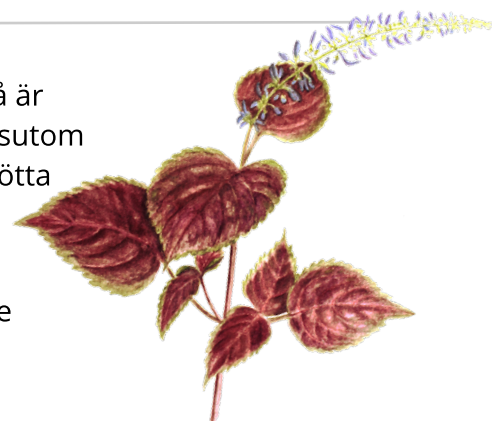
Ps. Du hittar min blogg på www.blomfantast.se och mitt Instagramnamn är [@blomfantast.se](https://www.instagram.com/blomfantast.se)

Innehåll i detta nummer

I det här numret fokuserar jag på en växt som blivit omåttligt populär de senaste åren, nämligen Palettblad. Anledningen att Palettbladen blivit så populära beror förstås på att de är vackra, men antagligen också på att de finns i så många olika varianter.

Samlar man på olika sorter så är utbudet nästan oändligt. Dessutom är Palettbladen otroligt lättskötta växter, vilket är härligt som omväxling.

Jag hoppas att du ska hitta lite matnyttig information.

Från vänster till höger:
Marooned, Black
prince och Gilda

SÅ SKÖTER DU OM DITT PALETTBLAD

Palettblad, eller *Plectranthus scutellarioides* som de heter på latin, är lättskötta växter som inte kräver så mycket av ägaren, men det finns ändå vissa saker att fundera över.

Palettbladen behöver mycket ljus för att bladens färger ska framträda i all sin prakt. Ställer du dem mörkare så får bladen mer av ljusa och gröna inslag. De trivs dock inte i stark södersol, eftersom bladen riskerar att brännas sönder då.

Dricker mycket vatten

Palettbladen är törstiga växter, speciellt under sommarhalvåret. Det kan ibland vara nödvändigt att vattna dem varje dag. De visar direkt när de vill ha vatten

genom att bladen slokar, men repar sig snabbt när de får vatten. Under den ljusare delen av året kan du tillsätta en liten skvätt näring i vattnet.

Rätt storlek på kruk

Märker du att Palettbladen slokar väldigt snabbt när du vattnat kan det bero på att du har för liten kruk. Gå upp en eller två krukstorlekar så att du har mer jord som kan hålla fukten.

Tappar blad under vintern

Palettblad trivs bäst och är som finast under den ljusare delen av året. Under vintern tappar de ofta många blad och de blad de har kvar bleknar i färgen. Det är helt naturligt. När vårsolen kommer tillbaka så kommer ditt Palettblad att trivas igen och svara med att skjuta nya blad. Ser växten alldeles anskrämlig ut efter vintern kan det ibland vara en idé att klippa ned den helt för att låta den starta på ny kula igen.

**Palettblad China
Rose, kapad ovanför
nedersta bladparen
när den var liten.**

En Sun dark chocolate
redo att beskäras

BESKÄRA FÖR BUSKIGHET

Många tycker om när palettbladen blir stora och buskiga. För att få dem att växa så måste de oftast beskäras för att börja grena sig.

För att Palettbladet inte ska bli en gänglig växt som bara växer rakt upp så är det en god idé att beskära det. Då börjar växten grena sig från det ställe där du kapat den.

Hur gör man?

Det finns många tips på hur och när man ska beskära, men jag brukar göra så här.

Jag väntar inte allt för länge innan jag gör en första beskärning, utan kapar Palettbladet när sticklingen

börjat växa till sig. Jag brukar kapa ovanför de nedersta bladen.

När på året ska man beskära?

Det går att göra hela året, men växtkraften är så mycket större under våren att det kan vara värt att vänta tills dess. I alla fall om du vill ha snabba resultat.

Av toppen du kapat av får du en ny stickling. Spara 4-5 blad i toppen och ställ i vatten eller plantera direkt i jord. Palettblad bildar snabbt rötter så båda

rotningssätten fungerar. Sedan kan du fortsätta att forma och beskära växten efter tycke och smak när den växer till sig.

Du behöver inte vara rädd för att göra ditt första klipp, Palettblad är tåliga växter som är svåra att ta död på.

En bra sax är
guld värd!

VÄXTPROBLEM HOS PALETTBLAD

Precis som andra växter så kan Palettblad drabbas av olika skadedjur.

Jämfört med andra växter brukar Palettblad klara sig ganska bra från olika typer av ohyra, men ibland drabbas även de. Här är några av de vanligare varianterna.

Trips

Trips är små kryp som kan orsaka mycket skada på växter. Det vanligaste är att gröna krukväxter som till exempel Monstera och Monstera Monkey mask drabbas, men även Palettblad kan råka illa ut. Tydligast märker du det på att bladen får fläckar där tripsen sugit ut näring. Hos Palettblad blir bladen silveraktigt tunna, nästan som silkespapper.

Trips är ett väldigt litet djur. På Palettblad är de nästan svåra att se då de försvinner mot bakgrunden. När det gäller grönväxter som Monstera kan man se något mycket litet svart krypa runt. Det går också att se spår av tripsens

avföring som små svarta prickar.

Hur bekämpar man trips?

Även om trips är dåliga flygare så är det viktigt att vara noga med att isolera den drabbade växten så att inte ohyrans sprider sig till övriga växter. Duscha av växten ordentligt, var särskilt noga med undersidan av bladen eftersom det är där de särskilt gärna håller till. Behandla sedan med något växtvårdande medel. Det kan till exempel vara såpvatten där du tillsatt Neemolja eller bladglansmedel liknande Parafinol. I värsta fall kan du ta till Provadopinna. Det biter garanterat på trips, men är ett gift som man bör använda med försiktighet. Det är viktigt att komma ihåg att jorden som du använt Provado i klassas som miljöfarligt avfall!

Spinn

Spinnkvalster är vanligt hos en hel del krukväxter och kan förekomma även hos Palettblad. Spinnkvalstren trivs när det är torrt och varmt i ett soligt fönster, så det bästa sättet att slippa dem är att förbättra miljön för växterna genom att skapa högre luftfuktighet.

Du märker oftast av spinnkvalstren först när de orsakat ett massivt angrepp och börjat väva in bladen i en tunn väv, då kan det vara försent att rädda växten. Men i ett

inledningsskede kan du se på växten att den drabbats när bladen blir silvrigt matta. Det märks tydligast på gröna växter som Murgröna som får gråskimrande blad.

Hur bekämpar man spinn?

Spinnkvalster flyger inte, utan kryper mellan växterna. Steg ett är som alltid att isolera växten. Rengör växten ordentligt med hjälp av duschen, både över och undersida av bladen. Behandla sedan växten med växtvårdande medel som till exempel såpvatten där du tillsatt Neemolja eller bladglansmedel. Upprepa behandlingen efter en vecka. Se till att öka luftfuktigheten kring växten genom att placera i annat fönster eller spraya växten regelbundet med vatten.

DVÄRGVÄXT HOS PALETTBLAD

Dvärgväxt hos
Palettblad
Gilda

Har du någon gång varit med om att ditt Palettblad slutat växa och fått ansamlingar av små täta blad med hård konstig yta på bladen? Då har ditt Palettblad mest troligt drabbats av dvärgväxt.

Dvärgväxt är en klurig sak att beskriva. Gör man en sökning på nätet så hittar man nästan inget om denna konstiga åkomma. Om du däremot går in i något av palettbladsforumen på Facebook så kommer du att hitta många förtvivlade palettbladsägare.

Hur vet man att växten drabbats av Dvärgväxt?

Bladen tappar sin intensiva färg och bleknar. Det gör ju Palettblad naturligt under vintern, men dvärgväxt händer även om Palettbladet står i full sol under

sommaren och de bleknar på ett annat sätt. På China rose liksom blöder färgen bort.

Bladen blir hårda och läderartade och skålade uppåt. Bladen varken ser ut eller känns som de ska längre.

På bilden ovanför ser du en stickling från ett Palettblad med dvärgväxt. Bladen, som tidigare var mörklila, har tappat sin färg. De är hårda och skålade uppåt. De nya bladen är små, hårda och läderartade.

En palettbladsplanta med dvärgväxt slutar att växa. Istället sätter den igång att alstra massor av små blad. Den ser ut som ett bananträd som någon träffande beskrev det.

Orsaken bakom Dvärgväxt

Det finns många spekulationer om orsaken, men det troligaste är att Dvärgväxt orsakas av ett kvalster. Det liknar spinnkvalster, men istället för att väva in växten i trådar så sprutar kvalstren in en giftig vätska i bladen. Bladen avfärgas, blir hårda och korkaktiga

Vad kan man göra åt det?

Det är inte alldeles enkelt att få bukt med, men du kan testa följande.

- Ställ växten i karantän.
- Duscha igenom växten ordentligt, både över och undersida av bladen.
- Behandla växten med bladglansmedel av typen Parafinol, eller såpvatten med Neemolja tillsatt.
- Upprepa behandlingen efter en vecka.

Recept bladglansmedel

I de flesta bladglansmedel så är den verksamma substansen paraffinolja. Det är en olja som är lätt att få tag på, så du kan testa att göra en växtvårdande blandning själv.

Låt oljan utgöra ungefär 1-2% av blandningen. Så här gör jag:

1 liter vatten

1 msk paraffinolja

En skvätt såpa eller diskmedel

Skaka ihop blandningen innan du använder den.

Du kan testa att byta ut Paraffinoljan mot Neemolja om du vill.

Undvik att spraya växten i solsken, eftersom det kan skada bladen.

Denna bladglansblandning fungerar även mot spinnkvalster.

OLIKA SORTERS PALETTBLAD

Det finns oändligt många varianter av Palettblad, med olika färgställningar på bladen. Alla växer inte heller precis likandant. Vissa blir högre och andra breder ut sig mer. Här kommer några favoriter.

1

1. China Rose. Bladen blir mörklila om den får rejält med ljus. Kan bli hög och stor om den beskärs.

2

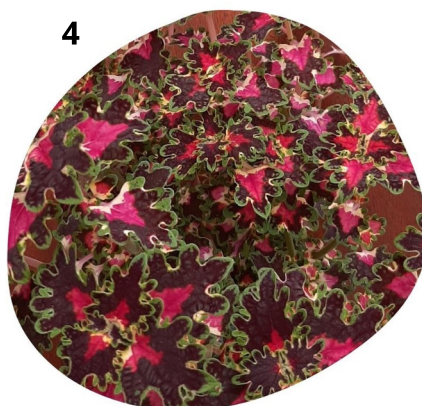
2. Gilda. Har krusiga blad. Gröna med inslag av rosa. Det rosa drar nästan mot rött om den får stå ljus.

3

3. Black prince. Bladen blir under gynnsamma förhållanden så mörkt lila att de drar mot svart.

4

4. Burgundy Wedding train. Vackert flikiga små blad. Lila med inslag av grönt. Står den inte fullt lika ljus blir bladen mer ljus rosa.

5

5. Marooned. Bladen blir mörkt vinröda under sommaren, men får gröna inslag som på bilden under vintern.

Var hittar man ovanliga Palettblad?

På Tradera finns det massor sorter till salu. Du kan även kolla i gruppen *Palettblad köp/sälj* på Facebook.

Palettblad trivs utmärkt utomhus på sommaren, men kom ihåg att ta in när frostnätterna närmar sig. De är väldigt frostkänsliga.

Projekt
uppstamning
påbörjat!

GÖR ETT LITET TRÄD

Palettblad är tacksamma att experimentera med, du kan till exempel testa att stamma upp växten till ett litet träd.

När du stammar upp Palettblad så går du tillväga på samma sätt som du gör när du stammar upp andra växter.

Välj en stadig stickling

Välj en stadig stickling som ser rak ut. Låt den växa till sig på höjden en bit innan du börjar jobba med uppstamningen. När den är ungefär 10-15cm kan du börja skala bort blad på stammen och spara några i toppen.

Sätt blompinnar i sidorna som stöd. Knyt ett eller ett par snören kring blompinnarna så

att plantan hålls på plats.

Kapa toppen

När den växt till den höjd du vill ha på stammen så kapar du toppen så att den börjar grena sig. Stammen växer inte mer på höjden sedan du tagit bort toppen, så gå inte på med saxen för tidigt!

Håll sedan efter och "frisera" själva trädkronan så den får den form du vill ha.

Kom ihåg att hela tiden hålla efter stammen och skala bort nya blad som vill växa ut.

Det gäller att ha tålamod när man stammar upp en växt, för det tar lång tid innan det blir som man vill ha det.

FINA TILLBEHÖR

Allt klär en skönhet brukar man säga, men vissa saker passar Palettbladen extra bra.

1

1. Den smaragdgröna krukans från Bergs Potter matchar den färgsprakande China Rose på ett magnifikt sätt. krukans 399kr, [Pysselgummans webshop](#).

2

2. Eftersom Palettblad är så törstiga kan någon form av bevattningshjälp vara bra att ha. Bevattningsbubbla i glas 69kr, [Lagerhaus](#).

3

3. Håll växterna i trim med en blomspruta. Blanda växtvårdande medel för att alltid ha till hands. Blomspruta i glas 59kr, [Lagerhaus](#).

4

4. Det är fint att placera sina sticklingar i samlingar av småvaser. Snyggare än snittblommor! Glasvas 29kr, [Pysselgummans webshop](#)

5

5. Söt vas för palettbladssticklingarna. 49kr, [Lagerhaus](#).